

Uudet hankkeet

361/00.01.03.00/2022

Tulevaisuuslautakunta 07.09.2022 § 32

Lisätiedot va. Kehittämisjohtaja Heli Aalto, p. 013 330 7908, heli.aalto@siunsote.fi

Päätösehdotus Muutosjohtaja Felin Elina:

Tulevaisuuslautakunta hyväksyy Työelämään kuntouttavien mielenterveyspalvelujen kehittäminen - IPS-sijoita ja valmenna! -hankkeen jatkohakemuksen (VN/10853/2020) sekä Hanke päihteitä käyttävien äitien palveluiden turvaamiseksi (Suojaa-hanke VN/16429/20211(2) jatkohakemuksen.

Tulevaisuuslautakunta esittää aluehallitukselle ja edelleen aluevaltuustolle, että se hyväksyy RRP-rahoitushakemuksen (Pohjois-Karjalan hyvinvointialueen toinen hakemus Suomen kestävän kasvun ohjelman hankkeelle VN/21749/2022M) suunnitelmapohjan ja valtuuttaa kehittämisjohtaja Heli Aallon tekemään avustusehtojen mukaisen hankesuunnitelman kirjoittamisen loppuun.

Tulevaisuuslautakunta esittää aluehallitukselle ja edelleen aluevaltuustolle, että aluevaltuusto valtuuttaa kehittämisjohtaja Heli Aallon tarkistamaan ja hyvinvointialuejohtaja Kirsi Leivosen allekirjoittamaan ja lähettämään lopullisen hakemuksen määräaikaan 6.10.2022 klo 16.15 mennessä STM:lle. Hakemusasiakirjat tuodaan tiedoksi seuraavaan tulevaisuuslautakunnan kokoukseen 12.10.2022.

Päätös Hyväksyttiin.

Selostus Työelämään kuntouttavien mielenterveyspalveluiden kehittäminen – IPS – sijoita ja valmenna! jatkorahoitushaku on ajalle 1.1.2023-30.6.2023 Hakemus on jätetty 25.8.2022.

Siun soten laajassa alueellisessa hyvinvointikertomuksessa (hyväksytty Pohjois-Karjalan sosiaali- ja terveystieteiden kuntayhtymän valtuustossa 14.6.2022/pykälä 20) on nostettu Pohjois-Karjalan yhdeksi keskeiseksi hyvinvointihaasteeksi mielenterveys- ja päihdeongelmat.

IPS-mallissa on kyse tuetun työllistymisen näyttöön perustuvan työhönvalmennuksen toteuttamisesta psykiatriseen hoitoon ja kuntoutukseen integroituna palveluna. IPS-kokonaisuus on osa Marinin hallituksen mielenterveysstrategiaa 2020-2030. Nyt haettavan IPS-hankkeen täydennyshaun myötä on mahdollista laajentaa rajatusti asiakasryhmää nykyisestä ja sitä kautta vakiinnuttaa toimintaa osana

tuetun työllistymisen palveluja tulevana hankekautena. Täydennyshaussa haettavassa hankkeessa jatketaan edellisen hankekauden tavoitteita. Hankeaika on tähän mennessä ollut verrattain lyhyt ja toiminta käynnistyi hitaasti johtuen muun muassa koronasta aiheutuneista haasteista. Haetun hankkeen kustannusarvio on 167 305€ josta omavastuu on 80 % eli 33 461€.

Hanke päihkeitä käyttävien äitien palveluiden turvaamiseksi, eli Suojaa-hanke jatkohaku kohdentuu ajalle 1.8.-31.12.2022 eli kyseessä on jo käynnissä olevan hankkeen lisärahoitus. Hakemus on jätetty 31.7.2022. Hankkeen kokonaiskustannukset (euroina) 57 700 €, josta valtionavustus 46 160 € ja 80% omavastuu 11 540 €.

Kohderyhmänä hankkeessa ovat lasta odottavat ja pikkulapsivaiheen (lapsi 0-3 vuotta) perheet, joissa on päihkeiden käyttöä. Hankkeessa kehitetään päihkeitä käyttävien äitien ja heidän kumppaniensa kuntoutusta ja hoitoa yhteistyössä neuvoloiden ja sekä lastensuojelun kanssa. Hankkeessa tehtävällä työllä tuetaan asiakkaiden hoitoon hakeutumista ja pääsyä sekä siihen sitoutumista ja motivoitumista päihteettömyyteen. Hankkeessa vahvistetaan raskauden aikaista mentalisaatiota, raskauden ja vauva- sekä pikkulapsivaiheen varhaista vuorovaikutusta, koordinoidaan perheen palveluja ja tehdään asiakaskohtaisten tavoitteiden mukaista perhetyötä. Pohjois-Karjalassa HAL-toimintaan osallistuu vuosittain 10-20 perhettä, mutta kansallisesti arvioidun esiintyvyyden (6% odottajista ja pikkulasten vanhemmista) perusteella, päihkeitä käyttäviä perheitä on Pohjois-Karjalassa jopa n. 80 vuositasolla. Hanketiimi on moniammatillinen, siinä työskentelee kättilö, perheterapeutti, perhetyöntekijä, terveydenhoitaja ja sosiaalityöntekijä. Lisäksi hanke ostaa lääkäripsykologian.

Suomen kestävän kasvun ohjelmalla tuetaan hallitusohjelman tavoitteiden mukaisesti ekologisesti, sosiaalisesti ja taloudellisesti kestävä kasvua. Ohjelman rahoitus tulee EU:n kertaluonteisesta elpymisvälineestä (Next Generation EU). Elpymis- ja palautumissuunnitelma on osa Suomen kestävän kasvun ohjelmaa. Ohjelman tavoitteena on vähentää kasvihuonekaasupäästöjä, kasvattaa tuottavuutta, nostaa työllisyysastetta, nopeuttaa hoitoon pääsyä sekä edistää alueellista, sosiaalista ja sukupuolten tasa-arvoa. Sosiaali- ja terveysministeriö vastaa Suomen kestävän kasvun ohjelman pilarista 4, joka koskee sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen saatavuuden vahvistamista ja kustannusvaikuttavuuden lisäämistä, ja osin pilarista 3, joka koskee työllisyysasteen ja osaamistason nostamista kestävän kasvun vauhdittamiseksi.

Suomen kestävän kasvun -ohjelman valtionavustuksista säädetään valtioneuvoston asetuksella 1126/2021. Valtionavustuksen myöntämisen edellytyksenä on, että hanke täyttää seuraavat valtionavustusasetuksen 4 §:n mukaiset erityiset edellytykset: 1. avustus täyttää elpymis- ja palautumissuunnitelman mukaiset tavoitteet; 2. avustus tukee sosiaali- ja terveydenhuollon palveluiden kehittämistä ja tehostamista, hyvien käytäntöjen levittämistä sekä toimintatapojen uudistamista; 3. avustuksessa otetaan huomioon tarvittava poikkihallinnollinen yhteistyö; ja 4. avustuksen voidaan arvioida olevan tuloksellinen ja laaja-alaisesti hyödynnettävä.

Avustuksen myöntämisen edellytyksenä elpymis- ja palautumissuunnitelman pilarissa 4 on lisäksi, että sillä rahoitettava toiminta toteuttaa yhtä tai useampaa seuraavista tavoitteista:

1. edistetään laillistetun terveydenhuollon ammattihenkilön kiireettömään hoitoon pääsyä seitsemässä vuorokaudessa perusterveydenhuollossa sekä vähennetään covid-19 -epidemian aiheuttamaa sosiaali- ja terveydenhuollon hoito-, kuntoutus- ja palveluvajetta;
2. edistetään perusterveydenhuollon hoitopääsyä vahvistamalla ennaltaehkäisyä ja ongelmien varhaista tunnistamista;
3. vahvistetaan sosiaali- ja terveydenhuollon kustannusvaikuttavuutta tukevaa tietopohjaa ja vaikuttavuusperusteista ohjausta;
4. otetaan käyttöön perusterveydenhuollon hoitopääsyä edistävät palvelumuotoillut digitaaliset innovaatiot.

Avustuksen myöntämisen edellytyksenä elpymis- ja palautumissuunnitelman pilarissa 3 on lisäksi, että sillä rahoitettava toiminta toteuttaa jompaakumpaa tai molempia seuraavista tavoitteista:

1. laajennetaan Työkykyohjelmaa ja toimintamallia, jossa tuetun työllistymisen näyttöön perustuva työhönvalmennus toteutetaan psykiatriseen hoitoon ja kuntoutukseen integroituna palveluna;
2. otetaan huomioon mielenterveys ja työkyky työllisyyden ja tuottavuuden edellytyksenä.

Hankkeen tulee täyttää myös valtionavustuslain (688/2001) 7 §:n mukaiset valtionavustuksen myöntämisen yleiset edellytykset. Valtionavustusta voidaan myöntää valtion talousarvion tai talousarvion ulkopuolella olevan valtion rahaston varojen puitteissa, jos:

1. tarkoitus, johon valtionavustusta haetaan, on yhteiskunnallisesti hyväksyttävä;
2. valtionavustuksen myöntäminen on perusteltua valtionavustuksen käytölle asetettujen tavoitteiden kannalta;
3. valtionavustuksen myöntämistä on pidettävä tarpeellisena valtionavustuksen hakijan saama muu julkinen tuki sekä valtionavustuksen kohteena olevan hankkeen tai toiminnan laatu ja laajuus huomioon ottaen; sekä
4. valtionavustuksen myöntämisen ei arvioida aiheuttavan muita kuin vähäisiä kilpailua ja markkinoiden toimintaa vääristäviä vaikutuksia Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa. Hankehakemukset arvioidaan STM:n laatimien arviointikriteerien mukaisesti.

Toisessa haussa valtionavustuksina jaettavissa oleva enimmäismäärä on yhteensä 255,6 miljoonaa euroa. Hakuaika alkoi 1.9.2022 ja päättyy 6.10.2022 klo 16.15. Toisen haun valtionavustus on käytettävissä vuoden 2025 loppuun saakka kuitenkin niin, että avustussumma tarkistetaan erikseen vuosien 2024 ja 2025 osalta eduskunnan vahvistettua valtion talousarvion. Osa toimenpiteistä rajautuu tätä lyhyemmälle ajalle. Valtionavustus myönnetään täysimääräisenä hankkeen valtionavustukseen oikeuttaviin kustannuksiin. Hankkeeseen osallistuvalla taholla ei siis edellytetä omarahoitusosuutta.